

СТАНОВИЩЕ

на доц. д-р Марина Станилова,

член на Научното жури, определено със заповед № 17/17.10.2017 г. на Директора на Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания – БАН, по процедура за защита на дисертационния труд за придобиване на образователната и научна степен „Доктор” – професионално направление 4.3. Биологични науки (научна специалност „Ботаника”)

на **Ива Василева Дойчева**, редовен докторант в отдел „Растително и гъбно разнообразие и ресурси” на ИБЕИ-БАН, секция „Приложна ботаника”, ИГ „Растителни биотехнологии и *ex situ* опазване на редки, лечебни и ароматни растения”

Тема на дисертационния труд: **“Биотехнологичен подход за размножаване на *Glaucium flavum* Crantz. (Papaveraceae)”**

В качеството ми на научен ръководител на Ива Дойчева и съобразно с приетите от Научния съвет на ИБЕИ правила за работа на научните журита, становището ми има характер на мнение и е насочено към проявените от нея качества в хода на докторантурата

Ива Дойчева постъпи в ИБЕИ през 2013 г. като редовен докторант в секция „Приложна ботаника“. Висшето си образование е завършила в Биологически факултет на СУ "Св. Кл. Охридски": бакалавърска степен по специалност „Биология“ през 2010 г. и магистърска степен по специалност „Структурна ботаника“ през 2012 г. Същевременно в периода 2008-2010 г. обогатява знанията и уменията си чрез стаж в ИГ „Молекулярна генетика“ на Агробиоинститут, СА. От 2016г. е асистент в секция „Приложна ботаника“.

Научните интереси и компетентности на Ива Дойчева са свързани с растителния свят: ботаника, анатомия и морфология на растенията, лечебни и ароматни растения, растителни биотехнологии, фитохимия, *ex situ* опазване на редки и защитени растения.

При първия ми досег с Ива, на Националната конференция по ботаника в 2011 г., усетих ентузиазма ѝ от първите успехи с *in vitro* микроразмножаване на *Ruta graveolens* и мотивацията ѝ да разкрие влиянието на растежните регулатори върху промените в структурата и функцията на листата на *in vitro* култивирана *Nepeta nuda*, което бе и темата на магистърската ѝ разработка. Впечатленията ми за нейната любознателност и упоритост се затвърдиха по време на докторантурата ѝ. Обектът на дисертацията ѝ, *Glaucium flavum*, е труден вид от гледна точка на растителните биотехнологии. Трудностите обаче я амбицираха и тя положи много усилия и заложи стотици семена на различни хранителни среди при различни условия на култивиране, за да стимулира кълняемостта им и да изпита развитието на *in vitro* растенията. Самостоятелно организира първите си две командировки за събиране на необходимия ѝ растителен материал от жълт мак.

Благодарение на упоритостта и инициативността ѝ, както и на едномесечната ѝ специализация през март 2014 г. в Института по биология на Румънската Академия, Букурещ, на тема „Индуциране на соматична ембриогенеза и получаване на изкуствени семена при застрашени и лечебни растителни видове с консервационно и стопанско значение“, Ива Дойчева успя да иницира соматична ембриогенеза при жълтия мак, което ѝ донесе приоритет в прилагането на този метод при род *Glaucium*. С помощта на научния си консултант, доц. Стефан Филипков, докторантката бързо навлезе и в областта на фитохимичните анализи, като прояви сериозно отношение и целенасоченост в изследванията.

Допълнителните курсове за осъществяване на обща базова подготовка бяха подходящо подбрани от докторантката и ѝ помогнаха при интерпретирането на данните и писането на научни текстове: „Статистическа обработка на данни“, „Въведение в изследователската работа“, „Природни и синтетични растежни регулатори“. Дойчева владее английски език на много добро ниво, справя се с научна литература и на руски език, което ѝ дава възможност да ползва с лекота много литературни източници.

През последните две години докторантката отбеляза значителен прогрес при усвояване на правилата за създаване на ясен научен текст, който коректно да представя резултатите от експериментите ѝ и да ги интерпретира, с позоваване и на литературни източници. За публикуване на резултатите, тя се насочи към престижни научни списания с отворен достъп, като три от четирите ѝ публикации, свързани с жълтия мак, са в списания с импакт фактор. Благодарение на общата ѝ публикационна активност, Ива Дойчева бе една от младите учени, отличени през 2017г. с наградата на БАН за най-млади учени "Иван Евстатиев Гешов". Препоръката ми към ас. Дойчева е да направи следващата стъпка към научно сътрудничество, а именно да се стреми да установява контакти с български и чуждестранни колеги по време на научните форуми, в които взема участие.

В заключение, считам, че за 5-годишния период от началото на докторантурата до момента, Ива Дойчева усвои много знания и умения в областта на растителните биотехнологии и фитохимията, израсна като млад учен, способен за творческо изследване на научни въпроси и е готова да разработва самостоятелно нови научни теми, както и да се включи в съвместни разработки с други колеги. Докторантката покри всички изисквания на ЗРАСРБ и правилниците за приложението му, поради което препоръчвам на почитаемото Научно жури да ѝ присъди образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление 4.3. Биологични науки, научна специалност „Ботаника“.

София, 30.11.2017 г.